

Citation: Temiz H. & Dalkılıç E. & Hacıhasanoğlu T. (2017), Yönetim Kurulu Yapısı Ve Kâr Yönetimi Uygulamaları: BİST İmalat Sektörü Örneği, BMIJ, (2017), 5(4): 119-136 doi: <http://dx.doi.org/10.15295/bmij.v5i4.185>

YÖNETİM KURULU YAPISI VE KÂR YÖNETİMİ UYGULAMALARI: BİST İMALAT SEKTÖRÜ ÖRNEĞİ

Hüseyin TEMİZ¹

Elçin DALKILIÇ²

Tansel HACIHASANOĞLU³

Received Date (Başvuru Tarihi): 22/11/2017

Accepted Date (Kabul Tarihi): 15/12/2017

Published Date (Yayın Tarihi): 07/01/2018

ÖZ

Bu çalışmanın amacı firmaların yönetim kurulu yapısı (bağımsız üye, denetim komitesi, kadın üye ve yönetim kurulu büyüklüğü) ve kâr yönetimi uygulamaları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Söz konusu ilişkinin incelenmesi amacıyla dört farklı kâr yönetimi tahmin modeli kullanılmış ve dört hipotez test edilmiştir. Çalışma kapsamında BIST İmalat Sektöründe faaliyet gösteren firmalara ait 2011 – 2016 yıllarını kapsayan veriler kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; yönetim kurulu içindeki bağımsız üye oranının tahakkuk ve gelir manipülasyonu temelli kâr yönetimi uygulamaları ile ilişkili olduğu ve yönetim kurulundaki kadın üye oranının artmasının nakit akışı ve gelir manipülasyonu temelli kâr yönetimi uygulamalarını azalttığı görülmüştür. Yönetim kurulu büyüklüğünün artmasının da nakit akışı ve gelir manipülasyonu temelli kâr yönetimi uygulamalarını azalttığı tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında elde edilen bulguların denetim komitesi üye oranının kâr yönetimi uygulamalarını azalttığı hipotezini desteklemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kâr Yönetimi, Yönetim Kurulu Yapısı

JEL Kodları: M41, M40, M12

BOARD OF DIRECTORS STRUCTURE AND EARNINGS MANAGEMENT: BIST MANUFACTURING CASE

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate association between firms' board structure (independent members, audit committee, female membership and board of directors size) and earnings management. For the purpose of investigating associations four different earnings management models were used. In addition, four hypotheses were tested in the context of the study. Within the scope of the study, data covering the years 2012 - 2016 belonging to the firms operating in the BIST Manufacturing Sector were used. According to results there is a relationship between the proportion of independent members in the board and earnings management practices based on accrual and sales manipulation. Obtained results confirm that the increase in the proportion of female members

¹ Yrd. Doç. Dr. Bozok Üniversitesi, İİBF, huseyintemiz1@hotmail.com

² Arş. Gör. Bozok Üniversitesi, İİBF, elcin.eren@bozok.edu.tr

³ Doç. Dr. Bozok Üniversitesi, İİBF, tansel@bozok.edu.tr

<http://orcid.org/0000-0003-0735-8884>

<http://orcid.org/0000-0001-5939-8584>

<http://orcid.org/0000-0003-4229-0192>

on the board reduces earnings management practices based on cash flow and sales manipulation. There is also evidence that an increase in the size of the board reduces earnings management practices based on cash flow and income manipulation. There is no supporting evidence that the proportion of audit committee members reduces earnings management practices.

Keywords: Earnings Management, Board of Director Structure

JEL Codes: M41, M40, M12

1. GİRİŞ

Muhasebenin temel amaçlarından biri, bilgi kullanıcılarının ekonomik karar süreçlerinde ihtiyaç duydukları firmayla ilgili finansal bilgiler sağlamaktır. Uluslararası ekonomik sınırların gittikçe daraldığı bir ortamda sağlıklı kararlar alınmasını sağlayan kaliteli bilgiye ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. TMS Kavramsal Çerçeveye göre; finansal bilginin faydalı olması için, ihtiyaca uygun olması ve açıklamayı amaçladığı hususu gerçeğe uygun bir şekilde sunması gerekmektedir. Finansal bilgilerin karşılaştırılabilir, doğrulanabilir ve anlaşılabilir olmasının yanında, zamanında sunulmuş olması söz konusu bilginin faydasının artmasına katkıda bulunacaktır (www.kgk.gov.tr). Finansal bilgi kalitesi ile ilgili literatürde genel kabul görmüş, açık ve net bir tanım bulunmamaktadır. Bununla birlikte bu bilgiler ışığında finansal bilgi kalitesi, muhasebe bilgisinin gerçeğe uygun, doğru ve bilgi kullanıcılarının ihtiyaçlarına uygun olması şeklinde ifade edilebilir. Literatürde finansal bilgi kalitesi çeşitli metrik değerler ile ölçülmektedir. Yapılan çalışmalarda finansal bilgi kalitesi üç boyutta ele alınmıştır. Bunlar kâr yönetimi, zarar tespiti zamanlaması ve değer ilişkisi olarak ifade edilebilir.

Çalışma kapsamında değerlendirilecek olan kâr yönetimi, yöneticilerin mali raporları değiştirmeleri, paydaşları firmanın ekonomik performansı hakkında yanıltmaları ya da raporlanan muhasebe bilgilerine dayanan sözleşme çıktılarını etkilemeleri şeklinde ortaya çıkmaktadır (Healy & Wahlen, 1999: 6). Diğer bir ifadeyle kâr yönetimi, raporlanan kârların arzulan seviyeye gelmesi için isteğe bağlı olarak seçilen muhasebe politikalarının uygulanmasıdır (Gavious vd., 2012: 7). Literatürde kâr yönetiminin genel olarak iki temelde ölçüldüğü görülmektedir. Bunlardan birincisi kâr kalitesini piyasa temelinde ölçen kârın hisse senedi fiyatı, getirisi ve hacmi gibi değişkenlerle olan ilişkisini araştıran kar tepki katsayısıdır. İkincisi ise, dönem karını gelecek dönem nakit akışlarını ve kârı tahmin etme kabiliyetine ilişkin ölçümlerdir (Srinidhi vd., 2011: 1611).

Tahakkuk esaslı muhasebe uygulamalarının doğası, yöneticilere belirli bir dönemde firmanın raporladığı gerçek kârların belirlenmesinde büyük bir esneklik tanımaktadır (Xie vd., 2003: 296). Dechow ve Dichev (2002) tahakkuk kalitesini cari dönem tahakkukların önceki,

cari ve gelecek dönem nakit akışlarıyla ne ölçüde ilişkilendirildiğine göre tanımlamaktadır. Kalitenin bu tanımı, gelecek dönem performansının tahmin edicisi olarak tahakkuklar tarafından değiştirilen mevcut firma nakit akışlarını temsil etmesi varsayımıyla ölçülmektedir (Dechow & Dichev, 2002). Diğer taraftan literatürde toplam tahakkuklardan yola çıkarak yönetici esnekliğinin kullanıldığı ve kâr yönetimi göstergesi olarak değerlendirilen isteğe bağlı tahakkuklar da ampirik modeller vasıtasıyla hesaplanmaktadır (Dechow vd., 1995; Jones, 1991). McNichols, Dechow ve Dichev (2002) çalışmasında kullanılan modelin tahminin gücünü arttırmak ve ölçüm hatasını gidermek amacıyla modele gelirdeki değişim ve maddi duran varlıkları (Jones Modeli değişkenleri) ilave ederek bu durumun dikkate alınmasını sağlamıştır. Bir başka çalışmada ise kâr yönetimi alacaklardaki değişimin gelirdeki değişimle açıklanması gerektiği varsayımı üzerine kurgulanmıştır (Stubben, 2010).

Finansal bilgi kalitesi genelinde kâr yönetimi uygulamaları, finansal bilgi kullanıcılarını yanıltma amacıyla uygulandığında finansal raporlamanın temel amaçlarına ters düşmekte ve finansal bilgi kalitesini düşürmektedir. Bu kapsamda kâr yönetiminin nedenleri, güdüleyicileri ve sonuçlarını incelemenin yanında söz konusu uygulamaların firma karakteristikleri ile arasındaki ilişkilerin de araştırılması önem taşımaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı, firmaların yönetim kurulu yapısı (bağımsız üye, denetim komitesi, kadın üye ve yönetim kurulu büyüklüğü) ve kâr yönetimi uygulamaları arasındaki olası ilişkilerin incelenmesidir. Çalışmanın motivasyonu dört farklı kâr yönetimi tahmin modeli ve dört hipotez testi sayesinde konunun inceleme dönemi ve örneklem firmaları açısından kapsamlı bir şekilde ele alınacak olmasıdır.

Çalışmanın birinci bölümünde teorik altyapı hakkında bilgiler sunulmuş ve hipotezler söz konusu bilgiler ışığında oluşturulmuştur. İkinci bölümde ise literatürde konuyla ilgili yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Üçüncü bölümde çalışmada kullanılan veri, yöntem ve bulgular ifade edildikten sonra dördüncü ve son bölüm olarak sonuç ve değerlendirmeler sunulmuştur.

2. TEORİK ALTYAPI VE HİPOTEZLER

Halka açık firmalarda yönetim kurulu paydaşların çıkarlarını korumak ve geliştirmekle görevlidir. Çoğu firma yönetim kurulunda firmanın üst düzey yöneticileri ve firma dışından yöneticiler bulunmaktadır. Firma yöneticileri firmanın faaliyetleri hakkında faydalı bilgiler verirken, bağımsız üyeler yöneticilerin kararlarını değerlendirerek uzmanlık ve nesnelliğe katkıda bulunabilir (Byrd & Hickman, 1992: 195-196). Mevcut muhasebe literatürü, finansal raporlama kalitesinin yönetimsel motivasyonlara ve teşviklere bağlı olduğunu ve ayrıca firma

yöneticilerinin lehte davranışlarının kâr yönetimini etkilediğini göstermektedir. Bu nedenle, yönetim kurulu özellikleri kâr kalitesinin önemli bir belirleyicisi olarak kabul edilmektedir. Dahası, yakın tarihli kurumsal finans literatürü, firma yöneticileri ve yönetici cinsiyetlerinin kurumsal yönetim ve firmanın finansal performansını etkileyebileceğini göstermektedir (Peni & Vähämaa, 2010: 633).

2.1 Yönetim Kurulunda Bağımsız Üye Sayısı

Yönetim kurulunun etkili bir izleme mekanizması olarak hareket edebilmesi, büyük ölçüde bağımsızlığına bağlıdır. Kurul bağımsızlığı, bir yönetim kurulunun sahip olduğu bağımsız üyelerin varlığıyla ifade edilebilir (Davidson vd., 2005: 244). Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim İlkelerinin Belirlenmesine ve Uygulanmasına İlişkin Tebliğ Md. 4.3.'e göre bağımsız yönetim kurulu üyesi, icrada görevli olmayan yönetim kurulu üyeleri içerisinde, hissedar olmayan ve hissedarlarla hiç bir akrabalık bağı olmayan ve daha önce yönetim kurulunda görev almayan kişiler arasından seçilir. Yönetim kurulu içerisindeki bağımsız üye sayısı toplam üye sayısının üçte birinden az olmamak üzere en az fiili dolaşımdaki pay oranını temsil edecek kadar olmalıdır.

Literatürde yönetimden tamamen bağımsız bir yönetici varlığının yönetimi izleme konusunda hissedarlara en büyük korumayı sunabileceği varsayılmaktadır. Yönetim kurulunun izlenmesi üst yönetim ve hissedarlar arasındaki temsil sorununu çözebilecek birçok mekanizmadan biridir (Kim & Yoon, 2008).

Konuya ilişkin yapılan çalışmalar doğrultusunda yönetim kurulundaki bağımsız üye sayısının kâr yönetimi uygulamalarına sınırlama getirmesi ve yönetimin daha iyi izlenmesi beklenmektedir. Bu beklenti doğrultusunda aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₁₀: Yönetim kurulunda yer alan bağımsız üye oranı ile kâr yönetimi metrik değerleri arasında ilişki yoktur.

H_{1A}: Yönetim kurulunda yer alan bağımsız üye oranı ile kâr yönetimi metrik değerleri arasında negatif ilişki vardır.

2.2 Denetim Komitesi

Mali raporlarda yer alan bilgilerin izlenmesinde genelde yönetim kurulları özelde denetim komiteleri sorumludur (Vafeas, 2005: 1098). Denetim komitesi bir organizasyonun iç muhasebe kontrol sistemlerini uygulamaya koymada ve finansal tablolar hazırlama aşamasında yönetimin izlenmesi ve danışmanlık görevlerinde önemli bir rol oynamaktadır (Sun vd., 2011). Denetim komitesinin kalitesi şirketin yönetim kurulunun kalitesiyle bağlantılıdır. Çünkü

denetim komitesi üyeleri aynı zamanda yönetim kurulu üyeleridir ve yönetim kurulu tarafından atanır.

Denetim komitesi, yönetim kurulu ve denetçiler arasında temel irtibat noktasıdır ve kâr kalitesini yönetim kuruluna rapor etmede başlıca sorumluluğa sahiptir (Vafeas, 2005). Denetim komiteleri, kurumsal yönetim mekanizmasının bir parçası olarak kâr yönetimini kısıtlamada ve kâr kalitesini artırmada anahtar rol oynamaktadır (Sun vd., 2011).

Literatürde yapılan çalışmalara dayanarak denetim komitesi varlığının kâr yönetimi uygulamalarıyla ilişkili olacağı beklenmektedir. Bu beklentiye göre aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H₂₀: Yönetim kurulunda yer alan denetim komitesi üye oranı ile kâr yönetimi metrik değerleri arasında ilişki yoktur.

H_{2A}: Yönetim kurulunda yer alan denetim komitesi üye oranı ile kâr yönetimi metrik değerleri arasında negatif ilişki vardır.

2.3 Yönetim Kurulunda Kadın Üye Varlığı

Örgüt kuramı bağlamında yapılan araştırmalar, cinsiyet çeşitliliği olan komitelerin daha bilinçli tartışmalara sahip olduklarını ve tümü erkek üyelerden oluşan komitelere göre daha kapsamlı konuları tartıştıklarını göstermektedir. Kadın üyelerin yönetim kurulunda yer almaları daha etkili bir yönetim kurulu iletişimi ve daha iyi izleme olanağı sunmaktadır (Srinidhi vd., 2011: 1614)

Akademik araştırmalarda, cinsiyet konusunda yapılan çalışma amaçlarından birinin etik algısı farklılıklarının ortaya çıkarılması olduğu görülmektedir. Ye vd. (2010) çalışmasında erkeklerin ekonomik çıkarlara ve kariyer başarısına daha çok önem vermelerinin yanında rekabetçi başarıyı elde etmek için kuralları çiğneme eğilimlerinin daha yüksek olduğu ifade edilmiştir. Kadınların ise daha uyumlu ilişkiler içinde olduğu, başkalarına yardım etme konusunda daha istekli ve etik dışı davranışta bulunma olasılıklarının erkeklere göre daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Cinsiyet çeşitliliği üzerine yapılan çalışmalarda, yönetim kurulundaki cinsiyet çeşitliliği ve kâr tahminleri doğruluğu arasında pozitif ilişki olduğu ifade edilmektedir. Ayrıca yönetim kurulundaki cinsiyet çeşitliliğinin şeffaflığı ve finansal raporların gerçeği yansıtma düzeyini arttırdığı tespit edilmiştir (Gul vd., 2013). Bu kapsamda Srinidhi vd. (2011) çalışmasında, yönetim kurulundaki kadın üyelerin varlığının yatırımcılar tarafından iyi yönetimin bir çıktısı olarak değerlendirilen kâr kalitesini arttırdığına dair sonuçlar elde edilmiştir.

Literatürdeki çalışmalara dayanarak yönetim kurulunda kadın üye bulunmasının kâr yönetimi uygulamalarını azaltacağı beklenmektedir. Bu sebeple aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir:

H₃₀: Yönetim kurulunda yer alan kadın üye oranı ile kâr yönetimi metrik değerleri arasında ilişki yoktur

H_{3A}: Yönetim kurulunda yer alan kadın üye oranı ile kâr yönetimi metrik değerleri arasında negatif ilişki vardır.

2.4 Yönetim Kurulu Büyüklüğü

Yönetim kurulu yapılanması mülkiyetin kontrolle ayrılması durumunda yöneticilerin kararlarını etkileyen kurumsal bir yönetim mekanizmasıdır. Bu yapılanma diğer işlerin yanı sıra; bağımsız ve icra yöneticilerinin karmasının belirlenmesi, yönetim kurulunun denetim, tazminat, aday gösterme, kurumsal yönetim ve diğer komitelerin atamasının yapılması ve kuruldaki kadın üye temsil kapsamının belirlenmesi görevlerini içermektedir (Srinidhi vd., 2011: 1610).

Kurullar, hissedarların menfaatlerini korumak için izleme sürecinden sorumludur ve yönetim kurulu yapısının kâr yönetimi uygulamalarını etkileyeceği düşünülmektedir (Xie, Davidson, & DaDalt, 2003). Yöneticilerdeki farklılıklar, özellikle de muhafazakarlık, riskten kaçınma ve etik davranış gibi özellikler finansal raporlamanın kalitesini etkileyebilir (Gul, Hutchinson, & Lai, 2013).

Bu kapsamda yönetim kurulu yapısı ile kâr yönetimi arasında negatif ilişki beklenmektedir. Söz konusu beklenti doğrultusunda aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir:

H₄₀: Yönetim Kurulu üye sayısı ile kâr yönetimi metrik değerleri arasında ilişki yoktur.

H_{4A}: Yönetim Kurulu üye sayısı ile kâr yönetimi metrik değerleri arasında negatif ilişki vardır.

3. LİTERATÜR İNCELEMESİ

Jensen ve Meckling (1976) farklı teorilerdeki uygun bileşenleri bir araya getirerek firma yönetim yapısı teorisini ileri sürmüştür. Çalışmada sahiplik oranı düşük firma yöneticilerinin firma varlıklarını kendi çıkarlarına kullanabileceği ve bu durumun nedeninin de hissedar değerinin en yükseğe çıkarılma amacına olan güdünün düşük oluşunu işaret etmiştir. Söz konusu durum temel sahip-vekil ilişkisinden kaynaklanmaktadır. Çalışma sonuçlarının firma yönetim yapısının önemini ortaya çıkardığı görülmektedir.

Fama ve Jensen (1983) çalışmasında sahiplik ve kontrol yapısının ayrı olması durumu ele alınmıştır. Özet olarak, yöneticinin firma hissedarı olmadığı durumlarda hissedar değerini

en yükseğe çıkarma amacını gütmeyebileceği ve böyle bir durumda vekillik durumunun ortaya çıkacağı ifade edilmiştir.

Beasley (1996) yönetim kurulu yapısı ve muhasebe hileleri konusunu incelemiştir. Çalışma sonuçlarında denetim komitesinin muhasebe hile ihtimalini düşürmeyebileceği, ancak yönetim kurulunda yüksek düzeyde dış yönetici varlığının, muhasebe hilelerini kontrol altına alma konusunda etkili olacağı ifade edilmiştir.

Vafeas (2005) çalışmasında, yönetim kurulu ve denetim komitesi yapısı ile firmaların raporladıkları kâr bilgilerinin kalitesi arasındaki ilişki incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, denetim komitesi ve yönetim kurulu ile düşük kâr kalitesi ve zarar raporlamadan kaçınma arasında ilişkiler tespit edilmiştir. Ayrıca çalışma sonucunda, iyi yapılandırılmış yönetim kurulu ve denetim komitesinin finansal raporlama kalitesini arttıracığı ifade edilmiştir.

Sun vd. (2011) çalışmalarında denetim komitesindeki cinsiyet çeşitliliğinin kâr yönetimi uygulamalarını sınırlandırmada etkisinin olup olmadığını araştırmışlardır. Çalışma sonuçlarına göre; erkek ve kadın denetim komitesi üyeleri arasında kâr yönetimine ilişkin etik inançlarda önemli bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiştir.

Davidson vd. (2005) çalışmasında, firmaların yönetim kurulu yapısının kâr yönetimi üzerindeki etkisi incelenmiştir. Çalışma kapsamında, yönetim kurulu bağımsız üye oranı ile kâr yönetimi uygulamaları arasında negatif ilişki olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca yönetim kurulunda bağımsız üye varlığının kâr yönetimi uygulamalarını azaltacağı ve finansal raporlama kalitesini arttıracığı belirtilmiştir.

Kim ve Yoon (2008) kurumsal yönetimdeki gelişmelerin kâr yönetimi üzerindeki etkisini inceledikleri çalışmalarında; yönetim kurulunun bağımsızlığı, yabancı mülkiyet ve firma kaldıraç derecesinin kâr yönetimi uygulamalarıyla ilişkili olduğu belirlenmiştir. Xie vd. (2003) kâr yönetimini önlemede yönetim kurulu, denetim komitesi ve icra komitelerinin rolünü araştırdıkları çalışmalarında; kurullarında hem bağımsız yönetim kurulu üyesi hem de kurumsal tecrübeye sahip yönetici bulunan firmalarda kâr yönetimi uygulamalarına daha az rastlandığını tespit etmişlerdir. Ayrıca araştırma sonucunda düşük kâr yönetimi uygulamalarının yönetim kurulları ve denetim komitelerinin toplantı sıklığıyla da ilişkili olduğu ifade edilmiştir.

Gavious vd. (2012) bir firmanın kâr yönetiminin yöneticilerin cinsiyetinden etkilenip etkilenmediğini araştırdıkları çalışmalarında; yönetim kurulunda ve hatta denetim komitesinde kadın yöneticilerin bulunmasının, düşük kâr yönetimi uygulamalarıyla ilişkili olduğunu tespit

etmişlerdir. Ayrıca çalışmada, yönetim kurulu başkanı ve mali işler müdürünün kadın olması durumunda kâr yönetiminin daha düşük olduğuna dair kanıtlar bulunmuştur.

Krisnan ve Parsons (2007) üst yönetimdeki cinsiyet çeşitliliğinin kâr kalitesini etkileyip etkilemediğini araştırdıkları çalışmalarında daha fazla kadın yöneticiye sahip firmaların kâr kalitesinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ye vd. (2010) borsada işlem gören Çin firmalarındaki üst yönetim cinsiyet faktörünün kâr kalitesini etkileyip etkilemediğini araştırmışlardır. Çalışma sonucunda, kadın ve erkek tarafından yönetilmenin, şirketin kâr kalitesine önemli bir etkisinin bulunmadığı ortaya konulmuştur. Sonuçlar gelişmiş ülkeler bağlamında daha çok kadın yönetici istihdam etmenin kâr kalitesini artırmak için faydalı olabileceğini, ancak Çin'de üst yönetici topluluğunun kâr kalitesiyle ilişkili olmadığını göstermektedir.

Adams vd. (2010) çalışmalarında kadın yöneticilerin daha bağımsız düşünce sergilediğini ve izleme sürecini iyileştirdiğini tespit etmişlerdir. Ayrıca çalışma sonuçları, yatırımcıların kadın yöneticilerin yönetim kuruluna dahil olmasına değer verdiğini göstermektedir. Kadınların yönetim kurulunda olmaları daha iyi izleme, daha düşük bilgi asimetrisi ve daha iyi kâr kalitesi olarak değerlendirilmektedir.

Srinidhi vd. (2011) yönetim kuruluna kadın üye katılımı ve kâr kalitesi arasındaki ilişkiyi araştırdıkları çalışmalarında, daha çok kadın üyenin bulunduğu firmaların daha yüksek kâr kalitesine sahip oldukları ve yönetim kurullarının kâr kalitesi hedeflerine ulaşmak için kadın üye katılımını önem verdikleri ifade edilmiştir.

Arun vd. (2015) kadın yönetici ve kâr yönetimi uygulamaları arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında; kadın ve bağımsız kadın yöneticinin fazla olduğu firmaların daha muhafazakar muhasebe politikaları benimseme eğiliminde olduğunu tespit etmişlerdir. Ayrıca bu firmaların gelir artışı sağlayan kâr yönetimi uygulamalarından ziyade gelir azalışı sağlayan kâr yönetimi uygulamalarını tercih ettiklerini ortaya koymuşlardır. Söz konusu bulgu muhafazakar muhasebe uygulamaları kapsamında değerlendirilmiştir.

Peni ve Vähämaa (2010) kâr yönetimi ve şirket yönetimindeki cinsiyet çeşitliliği arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında, şirketin yönetim kurulu başkanı ve mali işler müdürünün cinsiyetine odaklanmışlardır. Araştırma sonucunda şirketin mali işler müdürünün kadın olmasının, gelir azaltıcı ihtiyari tahakkukla ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Ancak yönetim kurulu başkanının cinsiyeti ile kâr yönetimi uygulamaları arasında bir ilişki tespit edilmemiştir.

Türkiye’de kâr yönetimi ve yönetim kurulu karakteristikleri arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmalar incelendiğinde; Aygün vd. (2014) yönetim kurulu ve kâr yönetimi arasındaki ilişkiyi incelemek için dört gösterge kullandığı görülmektedir. Çalışma kapsamında 2009-2012 yılları arasında Borsa İstanbul’da faaliyet gösteren firmalar incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, kâr yönetimi ile yönetim kurulu büyüklüğü arasında negatif, dualite ile anlamlı ve pozitif ilişki tespit edilmiştir. Kadın üye ve bağımsız üye ile kâr yönetimi arasında negatif ancak istatistiksel olarak anlamlı olmayan ilişki elde edilmiştir.

4. VERİ, YÖNTEM VE BULGULAR

Çalışma kapsamında, yönetim kurulu yapısı ve kâr yönetimi metrik değerleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu ilişkinin incelenmesi için literatürde mevcut yöntemlerden yararlanılmıştır. Bu kapsamda yaygın olarak kullanılan ve kâr yönetimini farklı varsayım ve bakış açılarıyla tahmin eden dört farklı kâr yönetimi modeli kullanılmıştır (Dechow & Dichev, 2002; Dechow vd., 1995; McNichols, 2002; Stubben, 2010). Kullanılan modeller vasıtasıyla elde edilen kâr yönetimi metrik değerleri ve firma yönetim kurulu arasındaki ilişkinin incelenmesinde de yine literatürde kullanılan modellerden yararlanılmıştır (Peni & Vähämaa, 2010).

4.1 Veri ve Modeller

Çalışmada kullanılan veriler BIST İmalat sektöründe yer alan firmaların 2011-2016 dönemlerine aittir. Kullanılan modellerde değişkenlerin hesaplanabilmesi için bir dönem gecikmeli ve bir dönem sonraki değerlerine ihtiyaç duyulduğundan çalışma kapsamı 2012-2015 olarak uygulanmıştır. İnceleme döneminin 2012 yılından başlama nedeni, KAP bünyesinde firmaların son beş yıla ait yönetim kurulu bilgilerine ulaşılabilir olmasıdır. Firmalarının beş yıl önceki yönetim kurulu yapısına ilişkin bilgilere ulaşamadığı için inceleme dönemi başlangıcı 2012 olarak belirlenmiştir.

Çalışmaya dahil edilen verilere ait en yüksek ve en düşük %1’lik değerlerin ve eksik gözleme sahip firmaların örnekleme dışında bırakılmasıyla toplam 126 firmaya ait 504 firma-yıl verisi analiz edilmiştir. Firmalara ait yönetim kurulu yapısına ilişkin veriler KAP’tan, finansal veriler ise Datastream programından temin edilmiştir. Çalışmada uygulanan analizler Eviews 9 programı kullanılarak yapılmıştır.

Çalışma kapsamında kullanılan kâr yönetimi metrik değer tahmin modelleri aşağıdaki şekilde ifade edilebilir;

$$TT_i = \beta 1 \left(\frac{1}{TVarlıklar_i} \right) + \beta 2 \left(\frac{\Delta Satışlar - \Delta Alacaklar}{TVarlıklar_i} \right) + \beta 3 MDV_i + \epsilon_i \quad (\text{Model 1})$$

$$\Delta \mathcal{C}S_{i,t} = \beta 1 NA_{i,t-1} + \beta 2 NA_{i,t} + \beta 3 NA_{i,t+1} + \epsilon_i \quad (\text{Model 2})$$

$$\Delta \mathcal{C}S_{i,t} = \beta 1 NA_{i,t-1} + \beta 2 NA_{i,t} + \beta 3 NA_{i,t+1} + \beta 4 \Delta Satışlar_{i,t} + \beta 5 MDV_{i,t} + \epsilon_i \quad (\text{Model 3})$$

$$\Delta Alacaklar_{i,t} = \alpha + \beta 1 \Delta Satışlar_{i,t} + \epsilon_i \quad (\text{Model 4})$$

TT_i = i firmasına ait dönem toplam tahakkuklar (Net Kâr – Faaliyetten Sağlanan Nakit Akışları) şeklinde hesaplanmaktadır.

$TVarlıklar_i$ = i firmasına ait dönem toplam varlıklar

$\Delta Satışlar_i$ = i firmasına ait dönem satış tutarı

MDV_i = i firmasına ait dönem maddi duran varlıkların brüt değeri

$\Delta Alacaklar_i$ = i firmasına ait dönem ticari alacaklardaki değişim ($Alacaklar_t - Alacaklar_{t-1}$) şeklinde hesaplanmaktadır.

$\Delta \mathcal{C}S_i$ = i firmasına ait dönem çalışma sermayesi değişimi ($\mathcal{C}S_t - \mathcal{C}S_{t-1}$) şeklinde hesaplanmaktadır.

NA_i = i firmasına ait faaliyetten sağlanan nakit akışları

Söz konusu modeller literatürde yapılan kâr yönetimi çalışmalarında yaygın olarak kullanılmaları nedeniyle çalışma kapsamına alınmıştır. Model 1 Modifiye Edilmiş Jones modelidir ve toplam tahakkuklar, gelirlerdeki değişimler alacaklardaki değişimlerden arındırılarak modelde yer almaktadır. Ayrıca amortisman giderlerini modele dahil etmek amacıyla maddi duran varlıkların brüt değerleri modelde yer almaktadır. Model 2 Dechow ve Dichev modelidir ve çalışma sermayesindeki değişimin nakit akışlarının geçmiş, cari ve gelecek dönem tutarlarıyla ilişkili olacağı varsayımı üzerine kurulmuştur. Model 3 modifiye edilmiş Dechow ve Dichev modelidir ve Model 2'ye satışlardaki değişim ve maddi duran varlıkların brüt tutarları eklenmektedir. Model 4 ise, Stubben (2010) çalışmasında kullanılan alacaklardaki değişimlerin gelirdeki değişimlerle açıklanacağı varsayımına dayanmaktadır. Modellerden elde edilen kâr yönetimi metrik değerlerinin mutlak değerleri çalışma kapsamında kullanılmıştır (DeFond & Subramanyam, 1998; Francis vd., 1999; Krishnan, 2003).

İfade edilen modeller her yıl için yatay kesit formda analiz edilerek firmalara ait kâr yönetimi göstergesi olarak kullanılan metrik değerler elde edilmektedir. Her modele ait

varsayım ve değişkenlerin farklı olmasından dolayı, konu farklı açılardan ele alınmış olmaktadır.

İfade edilen dört modelden elde edilen kâr yönetimi metrik değer serileri ve firmaların yönetim kurulu yapısı arasındaki ilişkinin incelenmesinde ise Peni ve Vähämaa (2010) çalışmasında da kullanılan aşağıdaki model kullanılmıştır.

$$KY_{i,t} = \alpha_0 + \beta_1 Kaldıraç_{i,t} + \beta_2 Büyüme_{i,t} + \beta_3 Büyüklük_{i,t} + \beta_4 Bağımsızlık_{i,t} + \beta_5 Denetim_{i,t} + \beta_6 KadınÜye_{i,t} + \beta_7 YKY_{i,t} + \epsilon_{i,t} \quad (\text{Model 5})$$

Model 5’de yer alan bağımsız değişken (KY) dört farklı kâr yönetimi modelinden elde edilen serileri ifade etmektedir. Kaldıraç değişkeni, firmaların borçluluk oranını (Toplam Borç/Toplam Kaynak), Büyüme değişkeni firmaların satışlarında meydana gelen değişimleri ((Satışlar_t- Satışlar_{t-1}) / Satışlar_{t-1}) ve Büyüklük değişkeni de firmaların toplam varlıklarının doğal logaritmasını ifade etmektedir.

Modelde yer alan YKY değişkeni yönetim kurulu üye sayısını, KadınÜye değişkeni yönetim kurulunda yer alan kadın üye sayısının toplam üye sayısına oranını (Kadın Üye Sayısı/Toplam Üye Sayısı), Bağımsızlık değişkeni yönetim kurulunda yer alan bağımsız üyelerin toplam içindeki payını (Bağımsız Üye Sayısı/Toplam Üye Sayısı) ve Denetim değişkeni ise denetim komitesi üye sayısının yönetim kurulu içindeki payını göstermektedir (Denetim Üye Sayısı/ Toplam Üye Sayısı).

4.2 BULGULAR

4.2.1 Tanımlayıcı İstatistikler

Çalışmada kullanılan model ve değişkenlere ait tanımlayıcı istatistikler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1 incelendiğinde dört farklı kâr yönetimi tahmin modelinden elde edilen bulguların birbiriyle yakın değerlere sahip olduğu görülmektedir. Örneklem grubunda yer alan firmaların borçluluk oranı 0,22 düzeyindedir. Söz konusu firmaların satışları inceleme döneminde ortalama %12 artış göstermiştir. Firmaların toplam varlıklarına ait doğal logaritma ortalama değeri 19,76 olarak hesaplanmıştır. Modellerde hipotez sınamalarında kullanılacak değişkenler incelendiğinde, firmaların yönetim kurulu üyelerinin %31’inin bağımsız üyelerden oluştuğu, %13’ünün aynı zamanda denetim komitesi üyesi olduğu, %12’sinin kadın üyelerden oluştuğu görülmektedir. Aynı zamanda firmaların ortalama yönetim kurulu üye sayısı 7,28’dir.

Tablo 1: Tanımlayıcı İstatistikler

	Ortalama	Ortanca	En Yüksek	En Düşük	Std. Sapma	Gözlem Sayısı
Model 1	0,08	0,05	0,48	0,00	0,07	504
Model 2	0,09	0,06	0,78	0,00	0,10	504
Model 3	0,08	0,06	0,72	0,00	0,09	504
Model 4	0,05	0,03	0,58	0,00	0,05	504
Kaldıraç	0,22	0,21	0,89	0,00	0,18	504
Büyüme	0,12	0,08	2,46	-0,61	0,25	504
Büyüklik	19,76	19,63	23,96	15,76	1,57	504
Bağımsızlık	0,31	0,33	0,43	0,00	0,08	504
Denetim	0,13	0,00	1,00	0,00	0,33	504
Kadın Üye	0,12	0,12	0,60	0,00	0,14	504
YKY	7,28	7,00	15,00	3,00	2,22	504

Kâr yönetimi modellerinden elde edilen metrik değer serileri ve açıklayıcı değişkenler arasındaki korelasyon bulguları ise Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2: Korelasyon Bulguları

	Model1	Model2	Model3	Model4	Kaldıraç	Büyüme	Büyüklik	Bağımsızlık	Denetim	KadınÜye	YKY
Model1	1,00										
Model2	0,22***	1,00									
Model3	0,20***	0,90***	1,00								
Model4	0,15***	0,13***	0,10**	1,00							
Kaldıraç	0,05	0,05	0,09**	0,07	1,00						
Büyüme	0,10**	0,14***	0,14***	0,01	0,09**	1,00					
Büyüklik	-0,16***	-0,21***	-0,19***	-0,18***	0,23***	-0,06	1,00				
Bağımsızlık	-0,09**	-0,03	-0,01	0,11***	0,00	0,01	-0,04	1,00			
Denetim	-0,05	-0,03	-0,03	-0,05	-0,07	-0,03	-0,14***	0,16***	1,00		
KadınÜye	-0,05	-0,09**	-0,06	-0,09**	-0,13***	-0,02	-0,12***	-0,01	0,38***	1,00	
YKY	-0,05	-0,12***	-0,12***	-0,11**	0,15***	-0,05	0,57***	-0,40***	-0,16***	-0,20***	1,00

*, **, *** sırasıyla % 10, % 5 ve % 1 düzeyinde anlamlı sonuçları ifade etmektedir.

Tablo 2’de raporlanan korelasyon bulguları incelendiğinde dört farklı kâr yönetimi tahmin modelinden elde edilen metrik değer serileri arasında pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler olduğu görülmektedir. Söz konusu bulgu kâr yönetimi tahmin modellerinden elde edilen metrik değer serilerinin birbiriyle tutarlı sonuçlar ürettiği şeklinde yorumlanabilir.

Diğer taraftan, modelde yer alan büyüklük değişkeni ve kâr yönetimi metrik değer serileri arasında negatif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Büyüme değişkeni ise Model 4’den elde edilen seri haricinde diğer model serileri ile pozitif yönlü ve

istatistiksel olarak anlamlı ilişkilere sahiptir. Kaldıraç değişkeninin ise yalnızca Model 3'den elde edilen seri ile anlamlı pozitif ilişkilere sahip olduğu görülmektedir.

Hipotez testleri kapsamında modelde yer alan değişkenlerden bağımsızlık değişkeninin Model 1 ve Model 4 haricindeki seriler ile arasında herhangi bir anlamlı ilişki tespit edilmemiştir. Denetim komitesi üye sayısı ve kâr yönetimi modellerinden elde edilen seriler arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı elde edilen korelasyon bulguları kapsamında ifade edilebilir. Yönetim kurulu içindeki kadın üye sayısı ile kâr yönetimi metrik değerleri arasında Model 2 ve Model 4 haricinde bir ilişki tespit edilmemiştir. Yönetim kurulu kişi sayısı ve kâr yönetimi metrik değer serileri arasında ise Model 1 haricindeki serilerle anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Korelasyon bulgularına göre çalışmada test edilen hipotezlere ait değişkenler ve kâr yönetimi modellerinden elde edilen metrik seriler arasında bir durum (YKY – Model 4) haricinde negatif katsayıya sahip bulgular olduğu görülmektedir.

4.2.2 Regresyon Analizi Bulguları

Korelasyon bulgularından yola çıkarak firma yönetim kurulu yapısı ve kâr yönetimi metrik değer serileri arasında genel olarak negatif bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Bu noktadan hareketle, firmaların yönetim yapısı, kadın üye varlığı, denetim komitesi ve bağımsız üye sayısının kâr yönetimi uygulamaları ile ilişkili olduğu ifade edilebilir. Model 5 vasıtasıyla söz konusu hipotezlerin testi gerçekleştirilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 3'de sunulmuştur. Tablo 3'de dört farklı kâr yönetimi tahmin modelinden elde edilen metrik değer serileri vasıtasıyla çalışma kapsamında ifade edilen hipotezler test edilmiştir. Tablo 3'de Model 5 kapsamında kullanılan kontrol değişkenlerine ait katsayı (β) ve olasılık değerleri (p) ile birlikte hipotez testlerinin yapılmasını sağlayan değişkenlere ilişkin katsayı ve olasılık değerleri raporlanmıştır. Model 5'in açıklayıcılık gücü incelendiğinde, ortalama %2 ile %6 arasında değişen değerlere sahip olduğu görülmektedir. Literatürde yapılmış benzer çalışmalarda söz konusu değerlere yakın değerler elde edildiği ifade edilebilir (Peni & Vähämaa, 2010; Sun vd., 2011; Xie vd., 2003).

Tablo 3: Regresyon Analizi Bulguları

		Kaldıraç		Büyüme		Büyükük		Hipotez		R ²
		B	P	B	P	B	P	B	P	
Model 1	H ₁	0,035	0,066	0,024	0,065	-0,008	0,000	-0,088	0,033	0,040
	H ₂	0,033	0,078	0,023	0,076	-0,008	0,000	-0,015	0,126	0,035
	H ₃	0,031	0,097	0,023	0,072	-0,008	0,000	-0,034	0,151	0,035
	H ₄	0,021	0,262	0,267	0,040	N/A	N/A	-0,002	0,204	0,009
Model 2	H ₁	0,052	0,032	0,043	0,009	-0,014	0,000	0,047	0,372	0,063
	H ₂	0,051	0,036	0,043	0,010	-0,014	0,000	-0,015	0,229	0,065
	H ₃	0,046	0,059	0,043	0,010	-0,015	0,000	-0,072	0,000	0,072
	H ₄	0,033	0,181	0,048	0,005	N/A	N/A	-0,005	0,000	0,029
Model 3	H ₁	0,066	0,003	0,039	0,011	-0,012	0,000	-0,027	0,586	0,063
	H ₂	0,066	0,004	0,039	0,012	-0,013	0,000	-0,012	0,319	0,064
	H ₃	0,063	0,006	0,039	0,012	-0,013	0,000	-0,046	0,096	0,067
	H ₄	0,051	0,025	0,043	0,006	N/A	N/A	-0,005	0,003	0,037
Model 4	H ₁	0,036	0,009	-0,004	0,675	-0,007	0,000	0,074	0,015	0,049
	H ₂	0,036	0,011	-0,004	0,643	-0,008	0,000	-0,011	0,121	0,043
	H ₃	0,033	0,018	-0,004	0,650	-0,008	0,000	-0,041	0,021	0,048
	H ₄	0,027	0,053	-0,002	0,866	N/A	N/A	-0,003	0,005	0,014

Model 5’de yer alan kontrol değişkenleri ve kâr yönetimi metrik değer serileri arasındaki ilişkiler incelendiğinde, kaldıraç değişkeninin pozitif katsayıya sahip olduğu ve bu katsayının iki model haricinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Söz konusu bulgu kapsamında kaldıraç oranı yüksek olan firmaların kâr yönetimi metrik değerlerinin de yüksek olduğu ifade edilebilir.

Büyüme değişkenine ait katsayılar dikkate alındığında değişkenin, Model 4 haricinde, pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı katsayılara sahip olduğu görülmektedir. Bu noktadan hareketle, satış hacmi büyüyen firmaların kâr yönetimi metrik değerlerinin de büyüme eğiliminde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Büyükük değişkenine ait bulgular incelendiğinde, tüm modellerde negatif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı katsayılara sahip olduğu görülmektedir. Söz konusu bulgu, firmaların varlık büyüklükleri arttıkça kâr yönetimi metrik değerlerinin azaldığı şeklinde yorumlanabilir.

Model 5 vasıtasıyla test edilen hipotezlere ait sonuçlar Tablo 4’de raporlanmıştır.

Tablo 4: Hipotez Testi Sonuçları

	Bağımsızlık (H1)	Denetim (H2)	Kadın Üye (H3)	YKY (H4)
Model 1	Kabul	Red	Red	Red
Model 2	Red	Red	Kabul	Kabul
Model 3	Red	Red	Kabul	Kabul
Model 4	Kabul	Red	Kabul	Kabul

Tablo 4’de raporlanan hipotez testi sonuçlarına göre, bağımsızlık hipotezinin Model 1 ve Model 4 bulguları kapsamında desteklendiği görülmektedir. Elde edilen sonuçlar kâr yönetimi tahmin modellerinin temellendirildiği yaklaşımlar kapsamında değerlendirildiğinde, yönetim kurulu içindeki bağımsız üye oranının tahakkuk (Model 1) ve gelir manipülasyonu (Model 4) temelli kâr yönetimi uygulamaları ile ilişkili olduğu, diğer bir ifadeyle istatistiksel olarak bir farklılık olduğu görülmektedir.

Denetim komitesi üye oranı ve kâr yönetimi metrik değer serileri arasındaki ilişkinin test edildiği hipotezler kapsamında, çalışmada kullanılan modellerin söz konusu hipotezi desteklemediği görülmektedir. Ancak söz konusu değişkene ait katsayılar incelendiğinde, beklentiye uygun olarak negatif değere sahip olduğu belirlenmiştir. Literatürde yapılan çalışmalar söz konusu ilişki kapsamında değerlendirildiğinde, hipotezi destekleyen bulguların yanında hipotezi reddeden bulguların da elde edildiği görülmektedir (Abdul Rahman & Haneem Mohamed Ali, 2006; Alkdai & Hanefah, 2012; Peasnell vd., 2005).

Yönetim kurulunda yer alan kadın üye oranının kâr yönetimi uygulamalarını azaltacağını test eden hipotezin Model 1 haricindeki modeller tarafından desteklendiği görülmektedir. Söz konusu bulgu, yönetim kurulundaki kadın üye oranının artmasının nakit akışı (Model 2 ve Model 3) ve gelir manipülasyonu (Model 4) temelli kâr yönetimi uygulamalarını azalttığı şeklinde ifade edilebilir.

Yönetim kurulu büyüklüğünün kâr yönetimi uygulamalarını azaltacağını test eden hipotezin de, Model 1 haricindeki modeller tarafından desteklendiği görülmektedir. Söz konusu bulgu, yönetim kurulu büyüklüğünün artmasının nakit akışı (Model 2 ve Model 3) ve gelir manipülasyonu (Model 4) temelli kâr yönetimi uygulamalarını azalttığı şeklinde yorumlanabilir.

5. SONUÇ

Muhasebenin temel amaçlarından biri doğru, güvenilir, ihtiyaca uygun bilginin ilgili taraflara zamanında sunulması olarak ifade edilebilir. Yapılan düzenleme ve uygulamalar da söz konusu amaca ulaşılmasına hizmet edecek şekilde tasarlanmaktadır. Bu çalışma kapsamında da, finansal bilgi kalitesi göstergesi olarak kullanılan kâr yönetimi uygulamaları ve firma yönetim kurulu yapısı (bağımsız üye, denetim komitesi, kadın üye ve yönetim kurulu büyüklüğü) arasındaki ilişkiler dört farklı kâr yönetimi tahmin modeli ve dört hipotez vasıtasıyla incelenmiştir. Yapılan analizlerde BIST İmalat Sektöründe faaliyet gösteren firmaların 2011-2016 yıllarını kapsayan verileri kullanılmıştır.

Elde edilen sonuçlara göre yönetim kurulu içindeki bağımsız üye oranının tahakkuk ve gelir manipülasyonu temelli kâr yönetimi uygulamaları ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir (**H₁**). Yönetim kurulundaki kadın üye oranının artmasının ise nakit akışı ve gelir manipülasyonu temelli kâr yönetimi uygulamalarını azalttığı sonucuna ulaşılmıştır (**H₃**). Çalışma kapsamında, yönetim kurulu büyüklüğünün artmasının nakit akışı ve gelir manipülasyonu temelli kâr yönetimi uygulamalarını azalttığına dair bulgular da elde edilmiştir (**H₄**). Diğer taraftan elde edilen bulguların, denetim komitesi üye oranının kâr yönetimi uygulamalarını azalttığı hipotezini desteklemediği görülmüştür (**H₂**).

Çalışmada kullanılan firma yönetim kurulu verilerinin KAP'tan alınması ve söz konusu veri tabanında firma yönetim kurulu verilerinin son beş yıl için yayınlanması nedeniyle inceleme dönemi sınırlı tutulmuştur. Bu durum çalışmanın kısıtı olarak ifade edilebilir. Gelecek dönemlerde yapılacak çalışmaların kâr yönetimi uygulamalarını farklı varsayımlar çerçevesinde ele alan modeller yardımıyla tekrar ele alması, çalışma kapsamında incelenen ilişkilerin anlaşılması açısından faydalı olacağı düşünülmektedir. Bunun yanında incelenen gözlem sayısının artırılması ve sektörler arasında konuyla ilgili farklılık olup olmadığının test edilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Abdul Rahman, R., & Haneem Mohamed Ali, F. (2006). Board, audit committee, culture and earnings management: Malaysian evidence. *Managerial Auditing Journal*, 21(7), 783-804.
- Adams, R. B., Gray, S., & Nowland, J. (2010). Is there a business case for female directors? Evidence from the market reaction to all new director appointments.
- Alkdai, H. K. H., & Hanefah, M. M. (2012). Audit committee characteristics and earnings management in Malaysian Shariah-compliant companies. *Business and Management Review*, 2(2), 52-61.
- Arun, T. G., Almahrog, Y. E., & Aribi, Z. A. (2015). Female directors and earnings management: Evidence from UK companies. *International Review of Financial Analysis*, 39, 137-146.
- Aygün, M., Sayin, H. C., & Akçay, A. Ö. (2014). Yönetim Kurulu Ve Kar Yönetimi Arasındaki İlişki: Borsa İstanbul Üzerine Bir İnceleme. *World of Accounting Science*, 16(4).
- Beasley, M. S. (1996). An empirical analysis of the relation between the board of director composition and financial statement fraud. *Accounting review*, 443-465.
- Davidson, R., Goodwin- Stewart, J., & Kent, P. (2005). Internal governance structures and earnings management. *Accounting & Finance*, 45(2), 241-267.
- Dechow, P. M., Sloan, R. G., & Sweeney, A. P. (1995). Detecting earnings management. *Accounting review*, 193-225.
- Dechow, P. M., & Dichev, I. D. (2002). The quality of accruals and earnings: The role of accrual estimation errors. *The Accounting Review*, 77(s-1), 35-59.
- DeFond, M. L., & Subramanyam, K. (1998). Auditor changes and discretionary accruals. *Journal of accounting and economics*, 25(1), 35-67.
- Fama, E. F., & Jensen, M. C. (1983). Separation of ownership and control. *The Journal of Law and Economics*, 26(2), 301-325.
- Francis, J. R., Maydew, E. L., & Sparks, H. C. (1999). The role of Big 6 auditors in the credible reporting of accruals. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 18(2), 17-34.
- Gavious, I., Segev, E., & Yosef, R. (2012). Female directors and earnings management in high-technology firms. *Pacific Accounting Review*, 24(1), 4-32.
- Gul, F. A., Hutchinson, M., & Lai, K. M. (2013). Gender-diverse boards and properties of analyst earnings forecasts. *Accounting horizons*, 27(3), 511-538.
- Healy, P. M., & Wahlen, J. M. (1999). A review of the earnings management literature and its implications for standard setting. *Accounting horizons*, 13(4), 365-383.
- Jensen, M. C., & Meckling, W. H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of financial economics*, 3(4), 305-360.
- Jones, J. J. (1991). Earnings management during import relief investigations. *Journal of accounting research*, 193-228.
- Kim, H. J., & Yoon, S. S. (2008). THE IMPACT OF CORPORATE GOVERNANCE ON EARNINGS MANAGEMENT IN KOREA. *Malaysian Accounting Review*, 7(1).
- Krishnan, G. V. (2003). Audit quality and the pricing of discretionary accruals. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 22(1), 109-126.
- McNichols, M. (2002). Discussion of the quality of accruals and earnings: multiples. *Journal of accounting research*, 40(1), 135-172.
- Peasnell, K. V., Pope, P. F., & Young, S. (2005). Board monitoring and earnings management: Do outside directors influence abnormal accruals? *Journal of Business Finance & Accounting*, 32(7- 8), 1311-1346.
- Peni, E., & Vähämaa, S. (2010). Female executives and earnings management. *Managerial Finance*, 36(7), 629-645.
- Srinidhi, B., Gul, F. A., & Tsui, J. (2011). Female directors and earnings quality. *Contemporary Accounting Research*, 28(5), 1610-1644.

- Stubben, S. R. (2010). Discretionary revenues as a measure of earnings management. *The accounting review*, 85(2), 695-717.
- Sun, J., Liu, G., & Lan, G. (2011). Does female directorship on independent audit committees constrain earnings management? *Journal of Business Ethics*, 99(3), 369-382.
- Vafeas, N. (2005). Audit committees, boards, and the quality of reported earnings. *Contemporary Accounting Research*, 22(4), 1093-1122.
- Xie, B., Davidson, W. N., & DaDalt, P. J. (2003). Earnings management and corporate governance: the role of the board and the audit committee. *Journal of corporate finance*, 9(3), 295-316.
- Ye, K., Zhang, R., & Rezaee, Z. (2010). Does top executive gender diversity affect earnings quality? A large sample analysis of Chinese listed firms. *Advances in Accounting*, 26(1), 47-54.
- [http://kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/F_R_I_K_C\(1\).pdf](http://kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/DynamicContentFiles/T%C3%BCrkiye%20Muhasebe%20Standartlar%C4%B1/TMSTFRS2016Seti/F_R_I_K_C(1).pdf) (Erişim 12.09.2017)
- <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/12/20111230-14.htm> (Erişim 15.09.2017)